

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה
וילדיהם: יהושע וזוגתו דינה גוטמן, שירה,
אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו אייזנברג

המתכון להצליח בחינוך בדורנו

הרב משה נפרסטק

ולדתי בעיירה שדליץ, פולין, והייתי בן ארבע כשפרצה מלחמת העולם השנייה. משפחתנו נמלטה אל עומק השטח הרוסי, אך למרות הנדודים ומלחמת ההישרדות, אבי לא חסך שום מאמץ מלחנך אותי ואת אחיי ולהחדיר בנו יהדות ויראת שמים, זאת בהתאם לרוח שספג בשלוש שנות לימודיו בישיבת 'תומכי תמימים' של חב"ד בוורשה. אולם, חינוך חב"די של ממש התחלתי לקבל רק אחרי תום המלחמה, כאשר הצלחנו לצאת מרוסיה והגענו למחנה עקורים בגרמניה, שם התרכזו חסידי חב"ד רבים, וביניהם דמויות הוד וחסידיים מובהקים בעלי צורה שעשו עלי רושם גדול והשפיעו עלי עמוקות.

אחרי שעלינו משם ארצה למדתי תקופה בישיבת 'אחי תמימים' בתל אביב אצל המשפיע הרב חיים שאול ברוק, ואחר כך עברתי לישיבה שנוסדה אז בלוד, ושם למדתי תחת הדרכתו של המשפיע הנודע הרב שלמה חיים קסלמן, שעיצב את דמותי החסידית.

לרבי זכיתי להגיע לראשונה בשנת תשי"ט (1949). היה קשה מאוד אז לקבל היתר יציאה, ואני הצלחתי לקבל אישור מיוחד מראש הממשלה דאז דוד בן גוריון בכבודו ובעצמו אחרי שפניתי אליו בכתב. שהיתי כשנה וחצי במחיצת הרבי, והתקופה הזו מלאה וגדושה חוויות. הזיכרונות מהיחידויות שהיו לי עם הרבי, ומההתוועדויות שזכיתי להשתתף בהן - עומדים חיים מול העיניים.

זמן קצר אחרי ששבתתי ארצה באתי בקשרי השידוכין, ואחרי החתונה התחלתי לעבוד בתחום החינוך, בהתאם להכוונת הרבי. ראשית עיסוקי בחינוך היה בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד, תחילה כמורה למקצועות קודש, ובהמשך כמנהל חינוכי. כאשר עברה הישיבה הגדולה 'תומכי תמימים' מלוד לכפר חב"ד, הציע לי המשפיע הרב שלמה חיים קסלמן לעבור לישיבה, ובהוראת ובברכת הרבי קיבלתי את הצעתו, ועברתי לישיבה בתור משגיח חסידות.

בישיבה למדו במשך השנים מאות תלמידים, ומובן שהיו מפעם לפעם גם מקרים של תלמידים שהנהגתם הייתה שלא כדבעי. כאשר מקרים אלו היו עולים לדיון באספות החינוכיות שהנהלה הייתה מקיימת אחת לשבועיים, לעתים היה מתעורר וויכוח באשר לתגובה שיש לנקוט, ואני תמיד הייתי נוטה להקל, ומשתדל שלא יחמירו עם התלמידים. משום כך היו מכנים אותי בהנהלה, ה'ברדיצ'ובר', על שם הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, שתמיד לימד זכות על יהודים, והיה ידוע כ'סניגורם של ישראל'.

פעם הייתה בישיבה קבוצת תלמידים 'בעייתית' - הם נחשבו 'קשים' מבחינת משמעת וקבלת עול, והדעה הרווחת בקרב חברי הנהלה הייתה שצריך ללכת אתם בכל התוקף, בבחינת 'בית שמאי', ואני עמדתי מנגד בשיא התוקף להקל אתם ולנקוט קו מתון יותר, בבחינת 'בית הלל'. אבל

הפעם, התעורר אצלי ספק, אולי אני מגזים בגישה שלי; אולי רוב חברי הנהלה צודקים שבכל זאת במקרה זה דרושה יד קשה יותר?

החלטתי שאשאל את הרבי על כך בפעם הבאה שאהיה אצלו. באותן שנים הייתי נוסע לרבי בדרך כלל פעמיים בשנה, בשמחת תורה ובחג השבועות. בדרך כלל נמנעתי באופן עקרוני מלהעלות ביחידויות הפרטיות שלי את ענייני הישיבה. מנהל הישיבה, הרב אפרים וולף, היה מקפיד מאוד לשלוח תמיד לרבי דו"ח מפורט מכל מה שעלה בישיבות הנהלה, כולל גם חילוקי הדעות - עד כדי כך שכולם ידעו שצריך להיזהר מכל מילה היוצאת מהפה, משום שהכול היה עובר לרבי. לכן, לא ראיתי טעם וגם לא חשבתי שיהיה זה מן הראוי להעלות ביחידות פרטית עניינים הנוגעים לכלל הנהלה.

אך הפעם, כאמור, בגלל ההתלבטות הקשה שהתעוררה אצלי והעיקה עלי מאוד, החלטתי בכל זאת שאני חייב לשאול על כך את הרבי. אכן, כשבאתי בפעם הבאה לרבי והתכוננתי להיכנס ליחידות, כתבתי על כך בפתק שעמדתי להכניס לרבי, ושאלתי האם אני צודק בגישה הזו שלי ללכת רק בדרך של קירוב, והטיה אל מידת החסד; אבל ברגע האחרון החלטתי שלא להכניס את הפתק ההוא. חשבתי אולי להזכיר זאת בעל פה, אך בפועל גם את זה לא עשיתי; לא הזכרתי על כך דבר, אלא רק את העניינים הפרטיים והאישיים.

הסדר ביחידות היה שהרבי היה יושב מאחורי השולחן, והיה מוציא בתחילת היחידות את הפתק שהוגש מראש, ובדרך כלל היה מביט בו ומתייחס לנקודות המוזכרות בו, וכשסיים והיה מניח את הפתק בחזרה

<<

פריקט מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש.
סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום,
מצויות בידינו קרוב ל-1400 עדויות מכלי ראשון. הערות והצעות יתקבלו בברכה: sipursheli@jemedi.org

MY ENCOUNTER
with the REBBE

על השולחן. זה היה הסימן שהיחידות הגיעה לסיומה. אותה יחידות הייתה דווקא יחידות ארוכה מאוד, ודובר בה בהרחבה על אודות העיסוק שלי בגידול אתרוגים, וכאשר הרבי הניח את הפתק, הבנתי שהיחידות הסתיימה, והתחלתי לפסוע אחורנית, כמקובל אצל חסידים שיוצאים מהחדר כשהפנים מופנים אל הרבי.

ברגע שהתחלתי לנוע אחורה לכיוון היציאה, הרים הרבי את ראשו וסימן לי בידו לשוב. כמוכן, מיד חזרתי ואז הרבי הוסיף ואמר: "בנוגע לחינוך, הרי מאז ומקדם, דרך הקירוב ודרכי החסד היו יותר הדרך להצלחה, ובפרט עכשיו בזמננו, הרי אך ורק דרכי החסד ודרכי הקירוב - זוהי הדרך להצלחה. ברכה והצלחה!"

כלומר, הרבי מצדו וביזומתו התייחס לנושא זה שכה הטריד אותי, מבלי שאני כתבתי על כך, ומבלי שאפילו הזכרתי מילה בנושא מצדי - ממש "נפל פתקא מן שמיא" - וכעת הייתה לי הוראה קבועה וברורה שאינני שוגה בדרכי זו!

הזכרתי על אודות העיסוק שלי בגידול אתרוגים. אקדים מעט רקע: ידוע מנהג חב"ד (ואחרים) להקפיד לברך על אתרוג 'קלבריה', שזהו איזור באיטליה שם יש מטעי אתרוגים קדומים. הטעם לכך הוא בשניים: א) ישנה מסורת מהאדמו"ר הזקן שכאשר נצטווה משה רבינו "ולקחתם לכם פרי עץ הדר", הוא שלח מלאכים ל"קלבריה שבאיטליה" - שעליה נאמר במדרש שהיא "משמני הארץ" המוזכרת בברכת יעקב לעשו - והביא משם אתרוגים מובחרים: ב) אתרוגים אלו הם בחזקת 'בלתי מורכבים'. כבר בשנת תשט"ו (1955) יש מכתבים מהרבי לרב פרלוב מאיטליה שמבקש ממנו לפעול בעזרת מומחים לאתר אתרוגי קלבריה שהם בוודאות בלתי מורכבים, וליטול מהם גרעינים וייחורים כדי לשולחם לארץ ישראל.

הרבי הסביר כי אמנם באתרוגים שיגדלו בארץ לא תהיה את המעלה של "משמני הארץ" והמסורת של "קלבריה שבאיטליה", אולם מאחר שהלכו והתרבו שם התופעות של הרכבת עצי האתרוגים על ידי החקלאים המקומיים - עץ בלתי מורכב הוא הרי הרבה יותר עדין ופגיע, ויש צורך להחליפו מדי כמה שנים - לכן התבטא הרבי שיבוא יום ויהיה קשה מאוד להשיג אתרוג קלבריה בלתי מורכב, ולא תהיה ברירה, ויהיו חייבים לקחת מהאתרוגים הללו שגדלו בארץ ישראל. הרבי עצמו אמנם הקפיד לברך תמיד דווקא על אתרוג מקלבריה - הייתה חלקה מיוחדת שמורה ומפוקחת שממנה הביאו לרבי מדי שנה אתרוגים - אך הוא נהג לקחת עמו לסוכה בשעת הברכה גם אחד מאתרוגי כפר חב"ד המובחרים שהיינו שולחים לו מידי שנה.

חותני היה זה שעסק בנטיעת הפרדסים הראשונים של אתרוגי קלבריה בכפר חב"ד, ובהמשך נכנסתי גם אני - במקביל להשגחה בישיבה - לנהל את גידול האתרוגים בשותפות עם גיסי ר' אלעזר גורליק. הרבי המשיך ללוות את גידול אתרוגי קלבריה בכפר חב"ד לאורך השנים, היה מעורה ונהג להתעניין בפרטי פרטים, ולאורך השנים גם נתן לנו הוראות והדרכות רבות.

למשל, בכל פעם שהיינו עוקרים חלקה, נוטעים חלקה, או רוכשים חלקה חדשה במטרה להרחיב את המטעים - תמיד הרבי היה מודע לכך ומעורב בכל התהליכים. פעם הזדמן לנו לרכוש חלקה גדולה של כמעט ארבעים דונם בסמיכות לכפר חב"ד שהיו בה עצי טמפל - סוג של פרי הדר שהיה נפוץ אז - והתלבטנו האם לעקור את הכל ולטעת את כולה אתרוגים, או רק את חלקה - לא ידענו אם יהיה לכך ביקוש. הרבי הורה לנטוע את הכל, והסביר שיגיע זמן שיהיה קשה למצוא אתרוג בלתי מורכב, ויצטרכו את האתרוגים הללו כדי לברך עליהם.

הרבי עודד אותנו לשווק גם בחוץ לארץ, ודווקא בעצמנו, לא דרך סוחרים - והוא התבטא אז שהשיווק צריך להיות "באופן של 'לשם ולתפארת' כיאה לנו, חב"ד". אני הבנתי שכוונת הרבי הייתה לישרות ולמצפון הכרוכים בתחום זה - ולא בכדי יצא לנו שם טוב בהקשר זה. כל האתרוגים ממוינים לכמה רמות ומתומחרים בהתאם, ויש שקיפות מלאה בנושא זה, כאשר כל אחד, גם אברך דל אמצעים, יכול להרשות לעצמו לרכוש אתרוג מהודר ביותר.

בסוף חודש תשרי של שנת תנש"א (1990), אותה כינה הרבי בשם "שנת אראנו נפלאות" - עלה בדעתי שאולי הפעם הרבי ייתן לי את האתרוגים שעליו הוא בירך באותה שנה, כדי לטעת מהם עצים בפרדס שלנו בכפר חב"ד.

לפני שנסעתי כתבתי בקשה בשמי ובשם גיסי, וכעבור כמה ימים הודיע לי מזכירו של הרבי הרב לייבל גרונו שהרבי הורה לשלוח אלינו לכפר חב"ד את האתרוגים שעליהם הוא בירך, כדי לזכות בזה את הרבים.

מאותם שני אתרוגים הצלחנו להוציא חמישים וארבע גרעינים, שמהם הכנו שתילים, וכיום כל החלקות שלנו נטועות בצאצאים של אותם אתרוגי "אראנו נפלאות". בתחילה נטענו חלקה יחסית קטנה מאלו, בעיקר עבור חסידי חב"ד, אך בהמשך נוכחנו לראות שיש ביקוש עצום לאתרוגים הללו, מכל שדרות הציבור ומכל הזרמים - ולכן במשך הזמן נטענו בכל המטעים ייחורים שנלקחו מאותם עצים ראשונים שצמחו מגרעיני האתרוגים של הרבי משנת "אראנו נפלאות".

הרב משה נפרסטק שימש כ'משפיע' בישיבה בכפר חב"ד עשרות שנים. הוא רואיין בניתו בכפר חב"ד בחודש אדר ב', תשע"ד (2014).

לזכות הורינו היקרים הרב יעקב ומרת בתיה שיחיו מינסקי הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויובד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשמ"ח (1988) — הרבי השתתף בהנחת אבן הפינה עבור הרחבת בית הכנסת ובית המדרש הגדול הצמוד ל-770 שנערכה בחצר 770. הרבי נשא שיחה בה ביאר את תוכנו של טקס ה"גראונד ברייקינג" [הנחת אבן פינה] ברוחניות ואת ההוראה הנלמדת ממנו בעבודת האדם.¹ י"ז באלול

< תשל"ג (1973) — במכתב לבני ישראל לקראת ראש שנה, הסביר הרבי הוראה מבריאת האדם יחידי, איך שהתנהגות האדם אינה רק עניין פרטי שלו, אלא שבהנהגתו תלוי גורל כל העולם שמסביבו, וכי לו יש את הכוחות הנפלאים להשפיע על העולם שמסביבו ולהביאו לידי שלימותו.² י"ח באלול

1 תורת מנחם תשמ"ח, חלק ד, עמ' 287
2 אגרות מלך כרך א, עמ' 100

ההקדשות שלכם
מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.
לפרטים נוספים
ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל
כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

JEWISH EDUCATIONAL MEDIA

sipursheli@jemedi.org | myencounterblog.com | 03-9608018
784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213
© כל הזכויות שמורות 2015